

„Edinost“

baja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Podobarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); even Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

O agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

III.

Ker desetine, kakor smo omenili, ne pobirajo več v blagu, kakor za turške vlade, je treba pridelkom določevati cene. Te cene določuje vlada brez sodelovanja kmetov, katerega si bodi stanju iz naseljenosti. Cenitev se ravna po trgovskih cenah večih krajev v Bosni pa Hercegovini. Najkrivičnejše na cenitvi pa je to, da se cene ne določujejo jeseni, ko je treba plačevati desetino in druge davke, in ko so pridelki mnogo cenejši, temveč meseca maja in junija, ko so cene vseh pridelkov visoke. Od tudi prihaja, da mora kmet včasih prodati dvakrat toliko, da bi plačal znesek, ki se je vzel za jednoto.

Naslednji izglede nam podaja pojasnilo. Leto 1899 so v Sarajevskem okraju vzeli za desetino n. pr. za ječmen ceno 6-5 nč. od oke. Vsakomur v Sarajevu pa je znano, da jeseni se na trgu za ječmen ne plačuje več nego 4-5 do 5 nč. za oko. Kmet N. N. ima, recimo, plačati za desetino 100 ok ječmena, torej v gotovem denarju 6-50 gld. Da prodaja pridelke, ga mora spraviti na trg. Ker mora vzeti seboj več nego 100 ok, mora najeti 2 konja, ker večina kmetov je brez konj. Od konj mora plačati na dan po 1 gl. Torej za par konj 2 gld. Mitnina v Sarajevu znaša 10 nč. Pristojbina za tehtanje od vreče 20 nč. Hlev za konje 4 nč. Vsega skupaj 8-80 gld. Torej ima kmet že 8-80 gld. stroškov, predno plača desetino 105 ok ječmena. Ker pa za oko ječmena v najugodnejšem slučaju dobiva 5 kr., mora prodati 177 ok, da plača 100 ok desetine. O tem pa ni vračunjen njegov trud s hrano itd. Še huje se godi kmetom v oddaljenih krajih, ki imajo poleg ječmena samo še seno. Seno gorjani ne morejo pripeljati na trg radi velike daljave in pa radi nedostajanja voznih cest. Seno ostaja shranjeno na senožitih. Kmetje in kupeji dajajo potem čez zimo svojo živino na rejo v gore. Ob takih razmerah ne dobiva kmet za oko sena več nego 1/5 nč. Cena za desetino pa je znašala l. 1899 za najboljšo ceno 2 nč. za oko, srednje 1-3 in slabo 0-8 nč. Poprek 1-37 nč. Kakor je videti torej, blizo podvojena cena.

Turška vlada je jemala desetino od mnogo manj pridelkov, nego sedanja. Dajali so desetino od pšenice, rži, ovsa, turšice itd.; za tobak in slive so plačevali v denarju. Gospodarji so le tu pa tam zahtevali tretjino tudi od zelenjavi, n. pr. od krompirja in zelja, a taki so bili na silno slabem glasu. Sedanja

vlada pa zahteva desetino od vsega, kar potrebuje ljudstvo za živež, in od vsega, kar raste.

Nikašinić poroča, kako so poslednjih let ljudje stradali in vsled tega jedli tudi neke vrste „hudih korenin“, katere dajejo drugače le prešičem. Jeden okrajnih načelnikov je zapazil to in zaukazal, da bi ljudje plačevali davek od teh korenin!!

Pisatelj je iz uradnega davčnega zapisnika od l. 1899 prepisal jeden zgled o vsem tem, od čegar se novi vladi plačuje desetina. Iz velike vrste navajamo naslednje pridelke. Desetinska cena v novčičih znaša za jedno oko od pšenice: 10, od ječmena 6 1/2, ovs 6, rži 6, fižola 8, graha 10, boba 10, turšice 6 1/2, ajde 5 1/2, od dobrega sena 2, srednjega 1-3, slabega 0-8, češp 4 1/2, sliv 3, od jabolk l. reda 10, II. reda 5, od hrušek l. reda 10, II. reda 4, od črešenj 9, višenj 12, kut 20, oskoržev 8, breskev 10, krompirja 3 1/2, od orehov 12, kapusa 4, repe 4, redkve 5, rabuce 2, lanu 30, lanenega semena 20, konopelje 25, konopelnega semena 20, čebule 8, česnika 10, od pomadorov 8, paprike 7, bučelnih panjev 10, sladkih melon 5, kadumar 4, buč 1 nč.

Kakor rečeno, nismo našli vseh vrst pridelkov, a razvidno je, kako breme tlači kmeta samo zastran desetine, in na podstav te v denarju plačevane desetine naj plačuje kmet še tretjino gospodarju! — V označenje tega položaja si je Nikašinić vstvaril tipičen primer, ki je vreden objavljenja. Vzemimo, pravi on, kmeta N. N. s 3 sinovi in 2 hčerama; on sam je tuj kmet in ima zemljišče, da more na njem nasejati 500 ok ječmena. Poleg tega ima še 4 voliče, 2 kravi, 60 koz in velja za srednjega kmeta. Njegova bilanca je naslednja: poprek pridelal na bosniški zemlji petkrat ali šestkrat toliko, kolikor vsejše. Po takem bi ta kmet pridelal iz 500 ok 3000 ok ječmena. Desetina ni skoro nikdar pravična, ker znaša pogostoma po 15 odstotkov; pa recimo, da je pravična, tako da bi znašala od 3000 ok zares le 300 ok. Po tej desetini zaračunaj dandanes aga svojo tretjino, v tem primeru torej 900 ok. Za seme si mora kmet pustiti 500 ok; skupnega davka torej 1700 ok od 3000 ok; ostaje mu torej 1300 ok, ako bi v pridelkih plačal svoj davek. A ker mora plačevati v denarju, mu ostaje od pridelkov mnogo manj. On mora prodati svoje pridelke v jeseni, ko je cena najnižja. Mora peljati blago na trg in za to še posebe mnogo potrositi. V najugodnejšem slu-

čaju, po odštetem davku tudi za voliče, obe kravi in 60 ovac vsega 5 gld. 46 nvč. Ker pa se desetina ne meri pravično, je rezultat vsega truda še neugodniši; Nikašinić pravi: nečloveški. Denimo le, da bi desetina znašala dejanski le 12 odstotkov, in prištejmo še hišni davek, potem davek za obrt, za ceste, cerkve itd., in razvidimo, da je kmet prisiljen prodati vse, ako hoče izpolniti svoje obveznosti. In od česa naj živi potem vsa družina?

Poleg vseh bremen prihaja še običajna huda posledica, namreč nasledki načina, kako se pobirajo davki. Za poplačevanje davka in desetine je določen samo jeden obrok, in sicer v mesecih oktober, november in december. Kmet nima ne zemljišč, ne druge imovine; vse je v pridelkih.

Turška vlada je tirjala davke 4 krat v letu, in to je bilo ugodniše, ker tekom leta se menja tudi cena pridelkom.

Sedanja vlada tirja davke, ko so pridelki najcenejši, in če kmet ne plača do konca zadnjega meseca, mu zasežejo vse in prodajo na dražbi. Postopa se brezobzirno in neusmiljeno, tako da se človeku lasje ježe, ako sliši o ponavljajočih se tužnih primerih. Beriči preiščejo vse po hiši in odnašajo vse, kar so zasledili. Kraji, kjer se vrši dražba, so napolnjeni s kupi vsakateri ropotije in šare s predmeti, ki so za pohištvo najpotrebnejši. Tu vidiš podobne svetnikov, staro in zakrpano odejo; prežgane kotle; sekire, obleko, kmečke srajce, suhe konje, voli, krave, koze, kokoši, moko, bob, krompir in vse to gre pod najnižjo ceno.

Vse pride na dražbo, le človek ne, pristavlja Nikašinić.

Tu pa tam si pomagajo kmetje drug drugemu v najhujših stiskah; a ta pomoč se manjša, ker je že vsaki na beraški palici. Vasi obubožavajo; kjer je bilo v vasi poprej po 100 parov volov, jih je sedaj jedva po 8-10 parov. Kmet z družino strada po tričetrt leta; kdor se more prerediti s tužnico, je že imovit.

Hudi slučaj se dogajajo vsled revščine in glada, a nič se ne sme poročati po novinah. Kmetje so brez vsake organizacije, da bi si pomagali. Za njih pravo se ne poteza nihče. Odvetnikov je za 1,700.000 prebivalcev samo 17, in še ti so tujei, kateri se ne brigajo za stiske kmetov.

Ostaja jim le še pot do vladarja. Vsaj za turške vlade jim je bilo to dovoljeno, in gospodarka ni smatrala pritožb pri sultanu za „veleizdajstvo“. Današnja uprava pa, kakor znano, dela nepremagljive težave, da bi se ljudstvo obračalo s pritožbami do cesarja. Vsi koraki, ki so jih kmetje storili doslej s pro-

šnjami in spomenicami, so ostali bezuspešni. Tem pritožbam so od strani bosniške uprave podtikali politične tendencije, v tem ko so kmetje v svojih pritožbah razkladali zgolj neznošno položeno vsled davčnega, poslabšanega sistema.

Tako so splavale nadeje po vodi, nadeje, da se raja reši turškega pritiska in da si z odrešitvijo pod novo upravo zboljša vse svoje stanje. To, za kar se je izvršila okupacija, se ni izpolnilo. Agrarno vrašanje je ostalo povsem nerešeno, ostal je stari sistem v poslabšani obliki. Vse izpremembe so se izvršile na škodo kmetov, torej devet desetina vsega naseljenja. Turški zakon od l. 1859 se je izpremenil tako, da izvrševanje istega dovaja do uničevanja vsega kmetijstva v Bosni in Hercegovini.

Potrpežljivost, ki jo je narod imel tekom 500 let turškega podjarmljenja, traja sicer še dalje, da se narod ne izseljuje v večih množicah; vendar se je izselilo že okoli 50.000 ljudi.

Ypsilon.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 31. maja 1901.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

(Nadaljevanje sinočnega brzojavnega poročila.) Včerajšnja seja poslanske zbornice, v kateri so pričeli z podrobno razpravo o predlogi o plovnih kanalih se je vršila zelo mirno in so bile razprave povsem stvarne. Posl. Schreiner se je pritoževal, da bo vsled teh kanalov trpelo kmetijstvo radi konkurence inozemskih poljskih pridelkov, kateri da se bodo po plovnih kanalih mogli dosti ceneje uvažati, nego do sedaj. Trgovinski minister baron Call je konstatiral, da je bila predloga o vodnih kanalih sploh zelo dobrohotno sprejeta v zbornici in da jej celo opozicija nasprotuje le v posamičnih točkah, ne pa v celoti. Povdarjal je, da je načrt natančno preštudiran v hidrotehničnem oddelku trgovskega ministerstva, kjer se je že več let delalo na njem. Dokazoval je nadalje, da skušnja uči, da so plovni kanali koristni tudi kmetijstvu. Bojazen, da bodo kanali po zimi neplovni radi ledu, je neosnovana, ker bodo to preprečali mogočni parniki za razbijanje ledu. Posl. dr. Zitnik je opozarjal, naj se posebna pažnja posveti finančni strani te predloge, ker je še sedaj uganjka, kje bodo običine in davkoplačevalci dobivali potrebna sredstva za amortizacijo in obresti kapitala.

Posl. Vuković je izjavil, da bodo dalmatinski poslanci vsejedo glasovali za predlogo (če tudi Dalmacija ne bo imela ni-

zagotoviti življenja. Gospodu, grofu ter gospodu nosečemu se človeku bi seveda ne zadoščalo.)

»Jaz ne vem ničesar, stric.«

»Vidiš, jaz sem dalje proč od vas, pa čujem to od vseh strani.«

»Tega ne umem.«

»Nemara sama tega ne veš?«

»Nemara.«

»Ti pobeš glavo, Klarica! — Zdi se mi, da se jočeš?«

»Ne stric, spomnila sem se samo Cirila.«

»Cirila? — Ali se ga pogostoma spominjaš?«

»Nocoj je to prvič! — Dež je ponehal, polunoč je že proč, čas je, da pomislim na vrnitev. Kaj neki delata moja otroka!«

»Počakaj še nekoliko.«

»V tem slučaju bi bila čudna žena, čudna mati!«

»Vsaj ju bo čuval Zamecki.«

»Mater imata najrajše.«

»Počakaj — nemara ti pride naproti.«

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaska slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravski.

»Tako pozno se odpravljáš na obisk?«

»Po dnevu se nisem počutila dobro, nemara vsled današnje vročine, na večer pa sem se šla sprehajati ter niti sama ne vem, kako sem zablodila semkaj. Samo, da bi se le kmalu zvedrilo.«

»Pojdi se torej posušiti dete, daj mi roko, da se v temi ne izpodtakneš ob kaj. Lahko bi bila prinesla luč. Nū, kako se začudiš stric! — Daj sem roko! Resnica, Klarica, ti si vsa premočena. Kje te je zasačil dež?«

»Niti ne vem.«

»Revica, moraš se preobleči. Ali veš Zamecki, kam si šla?«

»Ne.«

»Ali ni bil doma?«

»Bil je še na polju.«

»Sedaj bo v skrbeh radi tebe.«

»To si mislim.«

Tako razgovarjajoči se sta dospeli do vrat sobane. Marijeta je odprla ter potegnila Klarico za seboj.

»Ugani brat, koga ti dovajam?«

»Za uganke sem že prestar, Marijeta«, je odvrnil župnik, dvignivši se v postelji.

»Najprvo napravi luč!«

»Ne, mati, ne prižigajte!«

»Oh, Klarica — odkod si se ti vzela?« Klarica mu je povedala isto, kar poprej materi.

»Samo pazi, da ne oboliš! Marijeta, daj jej kako suho obleko, da se spreobleče. A vrhu tega prižgi luč, da bom videl Klarico v oči.«

»Ne, stric — sedem tu k vam, da se kaj pomenimo, dokler se ne zvedri. Toda luči ne prižigajte! Po vsej vasi je tema, čemu naj bi v župnišču gorela luč?«

Revna Klarica! Bala se je, da bi sorodnika videla njeno obledelo lice, njeni jokani očesi.

Župnik jej ni prigovarjal.

»Nū, ako pa le nočeš — — Govoriti se dá, seveda, tudi v temi. Sedita torej tu poleg, ti in Marijeta. Aha, dež te je prignal, kakor praviš? — Čuj, Klarica, tu čujemo marsikaj pripovedovati iz vaše vasi, toda nočemo tega verjeti. Kaj ne, Marijeta, da smo slišali to?«

»Kaj pa, stric?«

»I nu, nočem verjeti, kakor Tomaž v svetem pismu, dokler se ne prepričam, dokler ne čujem iz tvojih ust. Pravijo namreč, da vaša kmetija kmalu pojde na boben in da — —«

»Naša kmetija?«

»Da, da se baje Zamecki samo z veliko gospodo zabava ter zapravlja od dne do dne, ne da bi se spominjal, koliko se je trudil njegov oče, da mu je prihranil vsaj nekaj.«

»Takšen pa res ni moj mož, stric.«

»Nū, želim si iz srea, da bi vsa ta govorica bila le izmišljena. Sicer pa tudi nočem, da bi se Zamecki preveč trudil — njemu ne treba tega. Takšna kmetija mu že zamore

kake koristi od tega), ker se nadejajo, da bo ugojeno tudi željam Dalmacije.

Seja se je na to pretrgala od 3. do 7^{1/2} ure zvečer. V večerni seji je govoril posl. Kaftan in pobijal trditev, da bi bila predloga o plovnihih kanalih prenapeljena, ker je bilo to vprašanje sprovedeno že pred 50 leti. Moderne skušnje so dokazale, da so železnice nesposobne za prevažanje velikih mas blaga. Bojazen, da bi kanali zamogli škodovati kmetijstvu, je neosnovana, ker je poljedelska kriza splošna in se bo moralo kmetijstvo oprijeti istih pripomočkov, kakor industrija, ako bo hotelo uspešno tekmovali z inozemstvom, in sicer s tem, da bo skušalo izrabljati vsa moderna sredstva, posluževaje se nizkih brodarin, kakor jih nudi plovba po kanalih. Dokazoval je potem, da kanali ne bodo delali nikake konkurence železnicam. — Po njegovem menenju je zahteva, naj bi se prej uredile reke in se le potem gradili kanali, neracionalna. Posl. Kaftan je zaključil svoj govor z zelo pomembnimi besedami, katere bi morali upoštevati vsi narodni voditelji; rekel je: Gospodarska dobra (narodno blagostanje) naroda niso sicer najneprecenljivejša dobra, ali ona so korenike, iz katerih gospodarsko in posvetno življenje naroda sesa življensko silo. In radi tega toplo priporočam gradnjo kanalov. (Burna pohvala.) Na to sta govorila glavna govornika Metall, contra, in dr. Kaizl, pro. Zbornica je potem sprejela § 1—4, kakor jih je predložil odsek in je prešla v razpravo § 5.

Sejo so zaključili ob 11^{1/2} uri po noči.

Iz avstrijske delegacije. — Proračunski odsek. — Poročilo poročevalca, markija Baquéhema, konstatira, da trozveza ostane v podlago avstrijski zunanji politiki. V nadaljevanju poje poročilo slavospev trozvezi in njeni trdnosti ter izreka zadoščenje, da se razmere v Italijo niso v ničemer spremenile! Upa nadalje, da bo nove trgovinske pogodbe mogoče skleniti v splošno zadovoljstvo vseh interesiranih delov. Poročilo je seveda jako zadovoljno tudi z avstrijsko politiko na Balkanu in se nadeja, da bo ista v kratkem zamogla zatreti makedonsko propagando. Istotako odobrava poročilo intimne razmere z Rusijo in splošno zunanjo politiko. (Nam pa se le zdi, da je navdušeni poročevalec pozabil na neko malenkost: da cilji politike, kakor j. narekujejo iz Budimpešte, tu pa tam niso v posebnem soglasju s cilji tradicionalne ruske politike na Balkanu! Mesto brezpogojnih slavospevov balkanski politiki, prikrojeni po madjarski — megalomaniji, bilo bi morda umestnejše, ako bi gospod poročevalec upravitelju laše vnanje politike položil na srce to željo, da bi naša in ruska politika na Balkanu, kakor dveh na prvem mestu interesiranih držav, prišla res v soglasje in da bi to soglasje bilo zavarovano tudi v daljnjo bodočnost. To bi bilo morda večje, gotovo pa toliko jamstvo za ohranitev miru, kakor ga daje toli proslavljena trozveza! Ob enem pa bi bilo to tudi v zagotovilo naše gospodarske bodočnosti tam, kjer je moremo in smemo iskati. Op. ured.) Odsek je sprejel dnevni red, izrekajoči zaupanje ministru za vnanje stvari, grofu Goluhowskemu.

Na to je prešel odsek v razpravo kredita za okupacijo Bosne in Heregovine. Poročevalec Barwinski je predložil svoje poročilo. Del dr. Herold je rekel, da razmerje med Bosno in Heregovino ter ostalim delom monarhije z državnopravnega stališča

ni dobro označeno. Opozarjal je na veliko nezadovoljnost, ki vlada med prebivalstvom okupiranih dežel in je zahteval točnih pojasnil o tamošnjih šolskih razmerah. Del. Pommer je omenjal, da so avstrijski Nemci vedno nasprotniki okupacije. Obsojal je upravo Bosne in Heregovine, katera da provzroča nezadovoljstvo pravoslavnega in mohamedanskega prebivalstva, ki da je v večini nasproti katoliškemu prebivalstvu, katero poslednje pa da vlada podpira na škodo ostalega prebivalstva. V okupiranih deželah tli vedno pod pepelom iskra nezadovoljstva in bati se je, da bi ta iskra, čim navstanejo ugodne jej okolnosti, mogla vsplamteti v plamen ustanka. — Del. Wolf je tudi obsojal upravo v okupiranih deželah, katera da zatira katoliško prebivalstvo. Del. Kozłowski je pobijal izvajanja predgovornikov Pommerja in Wolfa. Del. Kramar je zahteval pojasnil glede ureditve agrarnega in verskega vprašanja ter priporočal največjo objektivnost nasproti različnim veram. Minister Kallay je zavračal razna očitanja ter je obljubil potrebne reforme; branil je upravo v okupiranih deželah; rekel je tudi med drugim, da je v večini šol v Bosni in Heregovini učni jezik tamošnji deželni jezik. (T. j. seveda srbski, ozir. hrvatski. Ta trditev pa je zares znamenita in nam tudi v Bosni in Heregovini kaže, naše državniške, take: kakoršnji so! Torej samo v večem delu šol je deželni jezik učni jezik! Ta je res lepa! Ali mi je ne umejemo. Naš priprosti razum vprašuje: Zakaj pa ne bi smeli biti v vseh šolah deželni jezik učni jezik?! Radovedni smo, kaj bi rekli Nemci, ako bi jim dal kak minister tako klasičen odgovor in bi rekel, da je v šolah nemških pokrajin po večini nemški učni jezik?! Op. ured.) Odsek je odobril kredit za okupirane dežele.

Ogerska delegacija. Vojni odsek ogerske delegacije je v podrobni debati odobril ves ordinarij vojske, razun dveh točk. Prihoduja plenarna seja ogerske delegacije bo dne 4. junija!

Knez Nikola Črnogorski in katoliški. Knez Nikola je dovolil nadškofu barskemu Simonu Milinoviću, da more na Cetinju sezidati katoliško cerkev s stanom za duhovnika. »Obzor« pravi, da je ta čin velike važnosti in brez dvoma jeden najsvetnejših korakov do verske vznosljivosti, kakoršnja bi donesla veliko dobroto vsem slovanskim narodom na Balkanu. Knez Nikola si je s tem činom svojim zaslužil priznanje vseh prosvetljenih Slovanov, ker se je znal povzdigniti nad predsodke in premagati vse nasprotnosti.

Evropski fijasko na skrajnem Vzroku. Kdo se ne spominja, kake nade je nemški šovinizem dajal grofu Walderseeju na pot v Kitaj. Že v naprej so mu venčali glavo z lavor-vencem in videli so že, kako se bodo nemški vojaki vračali domov polni časti in slave. Kitaj so že videli vržen ob tla od nemškega junaštva. Sam nemški cesar je vele odhajajočim vojakom: »Rabite svoje orožje tako, da za tisoč let si ne bo noben Kitajec upal ni grdo pogledati kakega Nemca!« — Nemške čete naj bi bile okovana roka, ki naj udari notri med Kitajce, in ki naj ne miruje poprej, nego da nasprotnik, porušen v tla, na kolenih zaprosi za mir.

S takimi pričakovanji so odhajali Nemci na rešenje kitajskega problema. Kakova razlika torej med pričakovanji in izidom! Velikanska. Mesto sijaja — blamaža, mesto zmage — fijasko. »Politik« pravi: O deljenju Kitaja, o katerem se je splošno govorilo, se more sedaj manj govoriti, nego kedaj poprej; zajamčeno pravno stanje in zanesljivo varstvo tujcev ni doseženo; avstrijski trgovinski promet ni razširjen in superijornost zapadne civilizacije ni dokazana Kitajcem. Le z nakaznico na štiristo in petdeset milijonov taelov — ki pa ni niti piškovega oreha vredna — odidejo vlasti iz Kitaja. To je vspeh s tolikom aplombom uprizorjene vojne v Kitaju! Želja cesarja Viljelma, da bi bili Kitajci porušeni v tla in da bi na kolenih prosili milosti, se ni izpolnila. Rešenje kitajskega problema se je temeljito ponesrečilo.

Tržaške vesti.

Povišanja okoličanskih učiteljic. Iz druge v prvo plačilno kategorijo so povišane učiteljice na slovenskih ljudskih šolah v okolici: gospice Evelina Valentič, Angela Setničar in Gabrijela Komel.

Brezobraznost na višku. V milanskem »Secolu« čitamo: »Začetek del za povečanje tržaške luke; razširjenje vodovoda »Auriscina«; gradnja električnega tramwaya v zgornjo okolico; gradnja železnice Trst-Poreč — vse to provzroča nekaj časa sem izdatno prihajanja delavcev-regnicolov v Trst. In če parlament (dunajski) vsprejme zakon o investicijah in predlogo o kanalih, potem bo to gibanje še dosti večje.

To pa grozno razburja živce panslavistov, ki vidijo, kakor se zdi, v tem naseljevanju regnicolov v Venezia Giulia nevarnost za svojo invazijo. Kajti ta emigracija ni povsem začasna. Mnogi teh delavcev nahajajo tu stalno delo in se udomačujejo. Municipij tržaški od svoje strani dela, kar mu je mogoče, dajim daje dela: v plinarai, na javnem čiščenju, v klavnici itd. itd.

Sedaj pa čujte, po kakem sredstvu — poseza slovansko novinstvu da bi preprečilo to emigracijo! Ova italijanske delavce policiji ter žuga z ustajo domačih delavcev proti tem »tujem« ter z respektivnimi nevarnimi posledicami.

Ker pa se je policija že vrgla na lov proti delavcem iz kraljevstva pod pretvezo, da bi mogli gojiti skrajne in nevarne ideje, bi bilo umestno, ako bi se konsultala (državni svet) nekoliko vtaknila v to stvar.

Pomislite, da vsaki teden izganjajo desetorice mirnih delavcev regnicolov, ne da bi se kateri konsularnih »zastopnikov italijanskih ujunačil do protesta«.

Ali ni to skrajna brezobraznost, ki jo je zmogel tu italijanski list?! Ni torej dosti, da priznava cinizem, kako italijanski delavec tržejo domačinom kruh naravnost iz-ven ust; ni dosti, da s cinizmom, na katerem moramo le strmeti, poje čast in slavo tržaškemu municipiju, ker na občinskih ustanovah namešča inozemce in pušča v ta namen brez kruha in zaslužka iste lastne občinarje in davkoplačevalce, ki so morali skladati in morajo na dalje prispevati za iste občinske ustanove! — Ne, to ni še dosti nesramnežem, ampak še zasramujejo nas domačine kakor ptujce, ki da se bojimo za svojo invazijo na tuja nam in — njih tla!!

Višek nesramnosti in brezobraznosti pa je v tem, da očitno pozivlja »consulato« v Rimu, naj poseže v naše notranje avstrijske stvari, kar je razumeti le tako, da naj oficijelna Italija zahteva od oficijelne Avstrije, naj ta poslednja proganja svoje podanike tujim podanikom v prilog!! To presega že vse meje! Taka insinuacija! To je zahteva da, naj bi avstrijska država ubijala svoj življenski interes in svoj ugled! In mi moramo vprašati ogrenelo dušo, in srecem, polnim pelina: kdaj se vendar upravitelji naše države zavedo, kaj so dolžni samostojnosti, suvereniteti in dekoru te države? Kdaj se vzdramijo za odločen protest proti takim atentatom na integriteto države, kdaj se povspno do tiste energije, da zakličejo gospodi doli v Italiji: da v Trstu in v Primorju sploh nima ničesar govoriti nobena rimska »consulta«, ampak da ima tu besedo le uprava avstrijske države?! Kdaj se vendar odločijo na Dunaju za jasen in glasen: roko proč od pokrajini na vztočni obali Adrije! Gospod grof Goluhowski je, kakor je videti, sila vesten v spolnjevanju svojih trozvezniških dolžnosti in stori v tem pogledu »raje malce preveč, nego pa premalo. Vendar pa ne bi smel pozabiti, da je tudi takim obveznostim in vestnostim neke meje, katere ni smeti prekoračiti, ker se ob tej meji pričinja vestnosti in obveznosti — drugih!! Preko te meje se ne sme, ako hočemo varovati korist in ugled svoje države.

»Secolo« se zgraža, češ, da je to nečuvstva krivica, ker avstrijske oblasti vsaki teden izganjajo po desetorice regnicolov. Mi ne vemo, koliko je resnice na tem, to pa vemo, da bi jih avstrijske oblasti, ako bi hotele biti prav siroge, mogle izganjati: tudi po petdeset, pa ne na teden, ampak na dan.

Nesramni in brezobrazni pa so tako, da je njihova brezobraznost že na višku.

Par besed v obrambo. Z ozirom na izvajanja v našem listu o polemiki med »Slovenskim Narodom« in reškim »Novim listom« označa »Slovenski Narod« kakor izpoved uredništva našega lista to, kar je bilo — in to smo izrečno povdarjali — podano na prošnjo z Reke!

Tudi to ne odgovarja resnici, kakor da mi nismo odobravalji združenja dra Tavčarja in tovarišev z obema Srboma iz Dalmacije. Mi nismo izrekli o tem ni besede sodbe. Mi

se tudi nismo o tej priliki čisto nič spuščali v nesrečni razpor med Hrvati in Srbi in se nismo postavljali na nobeno stran, ampak naš reški vir je konstatiral le notorično žalostno razmerje med obema bratskima plemenoma in je izvajal povsem logično, da so gg. dr. Tavčarin somišljeniki ob tem razmerju mogli računati že v naprej, da Hrvatom ne bo vseč njihovo združenje v Srbi!! Kako objektivni smo mi nasproti hrvatsko-srbskemu vprašanju, za to dajemo pač najbolji dokaz ravno sedaj, ko smo radi dali prostora ciklu člankov o agrarnem vprašanju v Bosni in Heregovini, došlemu nam od strani, odločno prijazne srbskemu življu v okupiranih deželah. Čitajte, potem boste bolj previdni z očitaji — neslovanstva!

Na to stran bi tudi mi mogli govoriti marsikaj, ali nočemo, ker nočemo — polemike. Le to bi prosili gospodo okolo »Slovenskega Naroda«, da ne bi vedno streljali — tja v en dan! Če kateri list, je ravno »Edinost« — to spričevalo nam gotovo dajo naši čitatelji — dosledno in brez strahu nastopala proti izključanju narodno-naprednih poslancev na Dunaju in je tudi nedavno temu, ko je šlo za parlamentarno komisijo, odločno povzdignila svoj glas, da v tej komisiji morajo biti zastopani tudi narodno-napredni poslanci! Sedaj pa nam glasilo narodno-napredne stranke prihaja z očitanjem, da mi obojamo, »ker narodno-napredni poslanci niso ostali osamljeni!«

Toliko le v našo obrambo in brez vsakega agresivnega namena.

Spričevalo od nesumne strani. Nam se rado očita da tiramo oseben kult nasproti županu mesta ljubljanskega, gospodu Ivanu Hribarju. Nas sicer to očitanje čisto nič ne peče, ker narodnemu poštenju, in značajnosti, zvestobi do domovinske stvari in idejalnemu rodoljubju, pa naj te lasnosti najdemo na desni ali na levi, bomo vsikdar radi izrekli svoje priznanje, ne mené se za to, da se komu zamerimo s tem. Očitanje tiranja osebnega kulta nas torej ni malo ne boli, vendar nam je vseč, da tudi tak, pošteno konservativen list, kakoršen je celov. »Mir«, tako sodi o možu in rodoljubu Ivanu Hribarju. »Mir« piše: »Odlični slovenski rodoljub, župan slovenske stolice, bele Ljubljane, in ravnatelj glavnega zastopa banke »Slavije« v Ljubljani, praznoval bode prihodnjo soboto dne 1. junija t. l. petindvajsetletnico, odkar mu je bilo poverjeno vodstvo imenovanega zastopa. — Ravnatelj gosp. I. v. Hribar je »Slavijo« v teh 25 letih s svojimi izredno delavnostjo, krepko odločnostjo in dosledno vstrajnostjo pozdignil do tako mogočne višine, da jej nimamo primere v zgodovini razvoja zavarovalnih društev. — Dičnemu možu, ki je naš »Mir« skozi vsa leta rad gmotno podpiral, ki se je že ob raznih prilikah spominjal tudi svojih koroških bratov-trpinov in ki ima med koroškimi boritelji za narodna prava dokaj častileev in prijateljev, kličemo ob priliki njegove petindvajsetletnice tudi mi: Bog ga živi še mnogo, mnogo let!«

Vedno več jih prihaja! Od vseh strani nam prihajajo v naše mesto: italijanski delavci namreč. Na vsakem delu jih kar mr-goli! Koliko jih je na primer okoli Miramara na delu za novi vodovod!! Kadar je prišel kak ud cesarske hiše na Miramar, zadostuje navadno le nekaj stražarjev, da stražijo uhod v grad in njegovo okolico. Sedaj pa varuje grad mnogo stražarjev in nič manj nego 16 orožnikov! In vse to le radi italijanskih delavcev-ljubljencev naših Italijanov, kajti pred njimi nisi varen nikjer! Ko so se najeli avstrijskega kruha (v pravem pomenu besede, kajti drugih jedil itak ne jedo), raste jim že greben in postajajo objestnejši in predrznejši od dne do dne. Takohodijo nad Miramar-Grljanom tja proti sv. Križu v bližnje pašnike, ne mené se za večkratne opomine. Ako so začeli že sedaj, kaj bo še le, ko bo zorilo grozdje?! Kedo jih bode odganjal? Merodajni krogi naj se vendar enkrat lotijo resno tega vprašanja, ki je od dne do dne važnejše za socialni položaj v naših krajih. Delodajalec pravijo, da se naši domačini ne loté takih del. Če bi bilo tudi res, da ne morejo dobiti domačinov, kaj pa delavci iz bližnjih pokrajin?! Niso-li Hrvatje avstrijski državljani?! Saj jih je šla ta teden cela truma z Gornjega Avstrijskega skozi naše mesto, iskaje dela!

Samomor. Včeraj popoldne se je na stanovanju družine Poles, v ulici Porta št.

»On ne vé.«
»Saj mu poreče to družina?«
»Kaj, ko bi pozabila!«
»Marijeta te nekoliko pospremi.«
»Morala bi tu potem sama nazaj.«
»Vsaj za cerkev naj pojde s teboj, Klarica.«
»Ne, mati, predno se oblečete, bom jaz že v jarku in čez trenutek doma. Lahko noč! Z Bogom, stric!«
In kakor bi posnemala naglico ravnokar minule ujm, zdirjala je Klarica v vežo, potem na vas mimo pokopališča ter dalje k Toužetinu. —
»Kaj praviš, Marijeta?«
»O čem?«
»O Klarici in Zameckem, — in o tej govorici —?«
»Kaj pa praviš ti?«
»Jaz si mislim, da na kmetiji ni vse v redu, da je Klarica danes prišla prav za prav pritožiti se.«
* * *
(Pride še.)

2. 21-letna Marija Starčević iz Hrvatske obesila. To je redek slučaj, da bi se ženska obesila. — Prišla je stanovat tja pred kakim pol letom. Obesila se je, ko je bila sama doma. Ko je prišla domov Marija Poles, našla jo je že mrtvo; došli zdravnik ni jej mogel več pomagati. Starčević je bila dobra in skromna ženska. Vzrok samomoru je bila brčkone nje dolga bolezen in — ljubezen. Bila je več mesecev v postelji; zadnje čase ni dobila že dolgo nikakega sporočila o svojem ljubimcu, ki je nekje na Hrvatskem. Dve uri po njeni smrti pa jej je došla brzoglavka, s katero jej je njen ljubi naznanjal, da jo pride semkaj obiskat. Ako bi bila brzoglavka došla nekoliko prej, bila bi najbrž ohranila mlado življenje.

Zavala. Podpisani se iz dna svojih sre najtopleje zahvaljujejo v svojem in v imenu svojih družin slavnemu »Delavskemu podpornemu društvu«, oziroma občenemu zboru in odboru istega, za naklonjeno jim milostno mesečno podporo. Bog povrni stotero in razsvetli vse naše ljudstvo, da bi se zateklo v okrilje vrednega in uglednega »Delavskega podp. društva«.

Barbara vdova Komici, Henrik Kontračuk, Marija vdova Kariž, Katarina vdova Cotič, Uršula vdova Lazar.

»Rokovnjači« ubijajo v nedeljo zvečer v »Narodnem domu« Barkovljah: Blaža Mozola in francoskega častnika Vernaza. Kdor hoče videti to in slišati, mora biti tamkaj že pred 7. uro zvečer.

Občni zbor trž. tramwajske družbe se je vršil včeraj pod predsedništvom viteza Filipa Artellija. Vlado je zastopal namest. svetovalec dr. Alojzij Fabiani. Čistega dobička je imela družba K 308.933-42, od katere svote se izplača 5% dividenda, 5% se prišteje rezervnemu fondu in ostanek K 25.433-42 se postavi na novi račun.

Stavka žensk. V stiskalnici olja pod Škednjem se je vršilo predvčeršnjim v stavko 140 delavk, ker gospodarji niso hoteli ugoditi neki zahtevi njihovih. Te delavke so namreč čistile mandlje, iz katerih se dela olje; očiščene mandlje so morale spravljati v vreče in nositi v zgornja nadstropja, kar pa je bilo za nje preveč težavno, so radi tega zahtevale, naj bi težaki odnašali vreče. Včeraj jutraj so šle stavkujoče delavke zopet pred tovarno in vprašale, da-li so pri volji, ugoditi njih zahtevi? Obljubilo se jim je, da se jim ugoditi danes, vsoled česar so se danes jutraj podale na delo.

Iz-pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je vršila vskljena razprava o dogodku, ki se je pripetil dne 2. nov. min. leta na nekem Lloydovem parniku pred Pirejem. Kapitan parnika je namreč v nekem prepiru s podrejenim častnikom razžalil istega, na kar mu je ta dal zausnicio. Radi tega se je 20. jan. t. l. vršila sodna razprava pred tukajšnjim okrajnim sodiščem, na kateri je bil kapitan obsojen na poplačanje 5 kron za stroške razprave, častnik pa na 50 kron globe. Častnik je uležil na to rekurz, a deželno sodišče je potrdilo prvotno razsodbo in obsodilo častnika povrh še na 10 kron za poravnavo sodnih stroškov.

O samomoru onega 17-letnega dekleta, dogodivšem se pred par dnevi na ulici S. Spiridione in o katerem smo že poročali, se je doznalo sledeče: Samomorilka se je imenovala Elvira Gennaro in je se svojo staro marjo stanovala v ulici Maleanton št. 13. Njena mati je stanovala v ulici Gelsi št. 8. Elvira je bila v službi v nekem fotografičnem ateljeju. Nekega dne — ni znano, zakaj — je prišla tja nje mati in jo je prav pošteno zmerjala. Ker pa gospodarju ni bilo prav, da bi žena prihajala tjakaj kregat se, odslovil je ubogo Elviro, katera ni mogla pozneje nikake službe in se je radi tega usmrtila.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 1. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Miramar št. 11, hišna oprava; v vojašnici domobramstva (Landwehr), hišna oprava; na borznem trgu št. 2, oblačila, hišna oprava, aparati na plin in oprema v zalogi; v ulici Paduina št. 4, in v ulici Aequedotto št. 4, semenni zaboji; v ulici dello Scoglio 136, presič; v ulici Giulia št. 45, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 25,6, ob 2. uri popoldne 26,6 C°. — Tiakomer ob 7. uri jutraj 759,9. — Danes plima ob 8.20 predp. in ob 7.35 pop.; oseka ob 1.43 predpoludne in ob 2.0 popoldne.

Obletnica blagoslovljenja zastave »Delavskega podpornega društva« se bo vršila v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. in sicer jutraj se sv. mašo, popoldne pa z veselico na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Natančni vsopred se objavi pravočasno. Slavna društva naj blagovolje vzeti to na znanje.

»Delavsko podp. društvo« bo imelo — kakor je bilo že opetovano objavljeno — prihodnjo nedeljo, dne 2. junija ob 4 uri popoldne v društvenih prostorih izredno občno zbor. Členi, ki se mislijo udeležiti tega zborovanja, so naprošeni, naj pridejo točno ob navedeni uri, da se bo tako možno udeležiti predstave »Rokovnjačev«, katera igra se uprizori istega dne v Barkovljah na korist ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

Vesti iz ostale Primorske.

× Slavnost društva »Ilirija« v Pobegih. Vsa bratska društva, katera žele sodelovati na naši veselici, so naprošena, da nam naznanijo to vsaj do 9. junija t. l. Prosimo tudi, da naznanijo zборе, s katerimi mislijo nastopiti, da nam bo možno sestaviti program.

Veselica se bo vršila, kakor je bilo že javljeno, dne 16. junija.

× Iz Marezig pri Kopru nam pišejo: Na binkoštni ponedeljek dne 27. maja t. l. se je vršila tu na dvorišču gospoda Innocenta Grimalda veselica, katero je priredilo gospodarsko in pevsko-bralno društvo »Neodvisnost« za Marezige in Babiči s sodelovanjem društev »Ilirija« in »Svoboda«.

Dvorišče je bilo prijazno ozaljšano in zelenje je dičilo mesta, prej gola. Tu smo se zbrali iz raznih krajev ter pričakovali nestrpnost redko slovesnost.

Predno je pričela veselica, sprejelo je domače društvo, ki je imelo na čelu predsednika s slovensko zastavo, sosedna društva »Ilirija« in »Svoboda«. Po prijateljskem pozdravu predsednikov, ki se je vršil pred vasjo, podali smo se na igrališče.

Zagrinjalo se nam je odgrnilo in gosp. predsednik pevsko-bralnega društva »Neodvisnost« nas je z iskrenimi besedami pozdravil ter zaklical: dobro došli!

Točka za točko se je vršila redno v splošno veselje in radost občinstva ter društvom v čast. Presenetila nas je sosebno šalohra: »Spletke«, katere prizori so vzeti iz resničnega narodnega življenja istrskega.

Vsa čast gre v prvi vrsti pisatelju igre, ki si je s tem delom zaslužil vse priznanje.

Pozabiti ne smemo, da so bili igralci vsi le domači diletantje, a so vendar vzbujali splošno zanimanje.

Med raznimi pevskimi točkami je svirala godba društva »Ilirija«. Venček, sestavljen iz pesmi: I. A. Hribarjeve »Slovo od lastovke«, I. Laharnerjeve: »Kadar mlado leto« in A. Foersterjeve: »Ljubezen do domovine«, katerega je pel mešani zbor »Neodvisnost« iz Marezig, je bil zares krasen.

Tudi druga društva so se odlikovala, posebno pa pevsko društvo »Svoboda« iz sv. Antona pri Kopru. Tu si lahko opazil na vsacem obrazu navdušenje za lepe pesmi, ki so prava dika slovenskega naroda.

Med domačini-poslušalci smo bili iz raznih krajev: iz Pobegov, Brtkov, Čezarov, Šmarji, Pomjana, Sv. Antona; tudi nekaj udeležencev iz Trsta in Kopra smo imeli v naši sredi.

Prehitro je minolo to narodne slavlje; še enkrat smo se ogovorili prijateljski in zapeli nekaj milozvočnih narodnih pesmic ter se potem razšli na vse strani.

Upanje pa smo ohranili v svojih sreih, da bomo mogli prirediti še mnogo takih narodnih svečanosti v teh naših krajih.

× Sodniki v svoji stvari! Mi smo ravno včeraj primerno označili tisti laški liberalizem istrskih signorov, ki najprej našemu ljudstvu nočejo dati šol, a se potem hvalisajo, da oni imajo več šol in boljih! Že to priča o zlobnosti in pokvarjenosti duše, ali nečuvstvo je, da iz krivice, ki so jo ustvarili oni sami, kujejo sebi pravico do nadaljnega gospodstva v deželi! Ker v deželi ni slovanskih šol, Slovani tudi nimajo pravice biti zastopani v deželnem šolskem svetu; ker ni šol, je naravno, da so istrski Slovani nevedni in zaostali; a ker so nevedni, je naravno in koristno, da jim gospoduje jejo Italijani! Tako se lepo plete dalje ta laška — logika!

Brezdušno so ustvarili in ohranili šolsko mizerijo v Istri, ta pravi evropski škandal —

a ta škandal jim je vir vseh pravice na šolskem polju! In nikjer je ni roke, ki bi hotela zaustaviti ta škandal, nikjer je ni više instancije, ki bi hotela umeti, da je to evropski škandal! Če si šel pritožiti se na više mesto, pa vidiš vsikdar, kako pišejo po informacije o stvari onim, proti katerim si se pritožil!! Ali ni to krvava ironija?! Dokler bo vlada vpraševala le deželni odbor istrski in laške gospode v deželnem šolskem svetu, dotlej se laški oligarhiški klikli ni bati: škandal ostane, tisti škandal, od katerega oni — žive in vzdržujejo svojo gospodarsko premoč in političko ekzistenco. Dokler bo vse tako »lepo« urejeno, da bodo Italijani sodili o svojih škandalih, bi bili pač tepci, da ne bi sodili — sebi v prilog!

Takov izgled sodnika v svoji lastni stvari imamo sedaj na Voloskem. Hrvatje na Voloskem so že leta 1897 zaprosili, da bi se tam zasnova hrvatska šola. Ker pa vsaka dobra stvar le počasi leze, je prišla rešitev še le v septembru 1899. Rešitev — po navadi! Šole ne treba: otroci z Voloskega naj hodijo v Opatijo! Hrvatje so rekurali! Vlada pa je ta rekurz prepustila v rešitev istim laškimi signorom v deželnem šolskem svetu, ki so že prej odklonili prošnjo in proti katerim je bil torej naperjen rekurz!! Povsem opravičeno opaža voloski »Narodni list«: »Na ta način bi lahko rekurali tudi 150 krat in ne bi prišli do ničesa, ob vsem tem, da zakoni dajejo pravico vsakemu narodu do šol v lastnem jeziku. Ali kaj marajo Italijani za zakon?! Kakor za lanski sneg! Oni gledajo le, kako bi zakon vrgli pod noge!«

Vesti iz Kranjske.

* Obisk postojinske jame. Iz »Slovenskega Naroda« posnemamo nastopne podatke:

Število izletnikov je znašalo okroglo 4200, kar je v očiščem slabemu vremenu in pa cirkusu Barnuma, za katerega se je vse pripravljalo. — zelo impozantno število. Vstopnina je vrgla okroglih 5927 K proti 5348 lanskega leta; razglednic je bilo v jami in zunaj oddanih okroglo 12.000.

* Nemška impertinencea na slovanskih tleh. Neki odvnetnik v Ljubljani je v neki pravični stvari po naročilu svoje slovenske stranke pisal vodstvu papirnice v Vevčah opominjevalno pismo v slovenskem jeziku. Vodstvo pa mu je vrnilo pismo z zahtevo, na pismo preveče na nemško. To je že skrajna impertinencea. Torej celo v osrednji pokrajini Kranjski, tikom glavnega mesta vsega naroda, se drznejo insultirati naš slovenski jezik.

* Toča je pobila na binkoštni ponedeljek ob 5. uri popoldne po občini Trebelno. Nekateri vinske gorice so skoraj vničene. Tudi na fižolu in pesi se škoda močno pozna. Toče je po nekaterih krajih toliko padlo, da jo je bilo videti še drugo jutro. Ker revščina že tako velika, ljudje nesrečo še bolj občutijo. Umetno bi bilo pač da bi slavna vlada pomagala nesrečnejšem.

Po »Slovenec«

Vesti iz Koroške.

Od pretepa v smrt. V Hirtu na Koroškem je prišlo do pretepa med tamošnjimi hlapci. Ob tej priliki je bil jeden njih ranjen z nožem. Dotičnik pa, ki je rabil nož, je iz strahu pred kaznijo zbežal do železnice in se vrgel na tir pod vlak, kjer je našel strašno smrt.

Slovanski greh. Občina Smerče je bila do sedaj v rokah nasprotnikov. Dne 7. maja je bila občinska volitev in občina bi bila gotovo prešla v slovenske roke, da se ni pojavil stari slovanski greh. Glede razdelitve odbornikov se niso mogli sporazumeti. In kolikor ni zakrivila slovenska nezloga, so pripomogle še volilne mahinacije nasprotnikov in — občina je ostala v nasprotnih rokah.

Brzobjavna poročila.

Iz delegacij.

DUNAJ 31. (B.) V včerajšnji seji odseka za mornarico v ogerski delegaciji odobreno odsekovo poročilo poročevalca grofa Aleksandra Teleki izraža najprej zadovoljstvo na tem, da so dogodki iz najbližje minulosti v novič podali dokaz, da se je vojna mornarica tudi ob težavnih, ča, kritičnih odnošajih vrlo držala. Poročilo slika vedenje oddelkov

avst.-og. mornarice v Kitaju, ki so ob velikih naporih in pomanjkanju kazali uprav ju-naško srčnost.

Merodavnikrog in voditelji tujih čet, s katerimi so oddelki naše mornarice skupno operirali, so večkrat v besedi in pismu izražali svoje popolno priznanje na vojaški disciplini in neutrudni vstrajnosti njihovi. Na to prehaja poročilo v pregleden opis proračuna in predlaga konečno, delegacija naj sedanjemu voditelju mornarice izreče zahvalo, zaupanje in priznanje za njega požrtvovalno in vspešno delovanje.

Državni zbor.

DUNAJ 31. (B.) — Zbornica poslancev. V nadaljevanju podrobne razprave o predlogi o plovnih cestah je zbornica vsprejela § 5. (uravnave rek) kakor ga je predložil odsek. Potem so komulativno prišli v razpravo § 6—12. Posl. Polesini je izvajal, da goji neko nezaupanje do te predloge. Predloga o kanalih, da je bila uložena le za to, da bi potolažila cerberusa obstrukcije. Namerjajo se kanali brez vod in brez denarja. Prihoduji finančni ministri da utegnejo priti v hude finančne zadrege. Ali tudi dežele, ki niso tako interesirane na predlogi o kanalih utegnejo imeti neko korist od nje, ker se po § 5, namerja tudi uravnava rek.

Govornik je govoril na to o poplavalih in povodnjih istrskih rek in je grajal dose-danjo pomanjkljivo skrb v tem pogledu v Gorici, Tridentu in Istri. Govornik je izjavil, da njegova stranka bo le zato glasovala za predlogo, ker ima velik interes na zgradbi druge železniške zveze s Trstom in ker se je določila zveza (junetim) med investicijsko predlogo in ono o kanalih. Seja traja dalje.

Preklic.

Jaz podpisana javno preklicujem, kakor grdo in nesramno laž ter zlobno obrekovanje, kar sem dne 16. aprila t. l. govorila proti časti gospe Drage Babuder, kar vse zelo obžalujem.

V Nabrežini, dne 30. maja 1901.

Klementina Magrini lr.

Velika zaloga

pohištva in tapečarij po najnižjih cenah. Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.) Odprto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:	ZALOGE:
Via Tesa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(šolsko poslopje)
Via Limitanea	in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevezma vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nova pekarna in sladčičarna MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

Kopališče Buchler

se odpre

dne 1. junija.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega jemaliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloga popolne kuhinjske oprave. Novost iz vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin
TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modreci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghenga št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran, Istrsko, Opolo, Vis, najfinejša vina v buteljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro. Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno trdsko: Poslužujte se vedno tega balzama, koji ne le na zunajne, ampak tudi na notrajne dele telesa najboljšje upliva in koristi. Edino pristno. Vdobja se skoro v vseh lekarnah. Po pošti dvanajst malih ali šest velikih steklenic 4 krone. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krone 20 stotink. — Pošiljatve je naslavlja na lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobja se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštna.

Ženitna ponudba.

Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovec in lastnik dolro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu

ženitve: s pridno, omikano, dobrosrčno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto. Sprejma se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča. Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter veselje priženiti se k tovarniškemu podjetju.

Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se diskretno vrne, naj se pošiljajo v zapečatenem zavitku pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celim svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:.

Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranje varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in z zmernimi cenami.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mebljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete vdolane v želvino kost, dalnogleđi za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghenga št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Operatèr kurjih oces, (Kalist)

van specialist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitve kurjih oces in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Zalogo vsakovrstnega jedilnega olja in kolonijalnega blaga na drobno in na debelo kakor tudi naročbe v okolico in na deželo priporoča udani **Anton Černe**, v Trstu, ulica Benvenuto št. 2.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni skatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirdilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfineje testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Mladenka, 15—17 let stara, iz dobre hiše in z dobrimi spričevali se sprejme takoj v pekarno in sladčičarno kot prodajalka. Znanje italijanskega jezika ni neobhodno potrebno. Prosilke naj se oglašajo pri upravi našega lista v ulici Molin piccolo 3. II.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubljuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolił dati dela, za kojega izvrševje tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev

železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljatve s povzetjem.

(XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX)

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu da je otvoril v **Via Scussa 1**, gostilno „All'antica città dalmata“

s prodajo dalmatinskega vina iz samega grozđa po 36 novč. za družine po 32 novč. liter.

Naj me slavno občinstvo blagovoli obiskati ali pa poslati po katerosikoli množino in prepričalo se bode, da je vse to res, kar zatrjuje podpisani t. j. da je njegovo vino pristno.

Kdor pije to vino, se mu ni treba bati glavobola in tudi ne bolezni v želodcu marveč se mu zdravje utrdi, zadobi moč in tudi slast do jedi.

Spoštovanjem

Mate Kovačević.

NB. Na večji množine po posebnih cenah,